

ISAE centjara

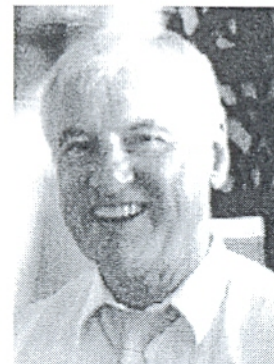
Centjariĝjubileo ankaŭ estas cent jaroj da zorgoj pri pluekzistado, pri postvivado. En 1906, la ISAE-fondoĵaro, Esperanto estis nur 19 jarojn aĝa! Kiom da brilaj nomoj de sciencistoj aperas en la unuaj sciencrevuaj publikigaĵoj! Ĉu tiom paca ideo kiom Esperanto povas postvivi du grandajn mondmilitojn? Kiam Esperanto estis nur 37-jara (kaj ISAE 17-jaraĝa) eksplodis la unua mondmilito 1914/18 kaj denove sanga dua mondmilito inter 1939 kaj 1945 (Esperanto tiam 52-, ISAE 32-jaraĝaj). Denove – kun intervalo de nur iom pli ol 20 jaroj – ankaŭ esperantistoj staris vid-al-vide kaj kontraŭule je malamikaj frontoj. Sed la militoj kaj la postmilitaj suferoj povis mortigi nek Esperanton nek Sciencan Revuon nek ties eldonan asocion ISAE. Jes ja, venis periodoj, en kiuj malaperis valoraj internacilingvaj periodaĵoj kaj gazetoj, malkreskis la eldono de Esperanta literaturo. ISAE tamen cedis aperigi sian asocian organon, krom dum la militjaroj mem, nur tre malofte.

Ne ĉiam en la vivo de ISAE regis prospero kaj kontentiga eldonlaboro. Estis periodo, kiam aperis nur unukajera volumo de Scienca Revuo – sed estis aliaj jaroj, en kiuj eldoniĝis eĉ po 6 kajeroj de pli ol 200 tekstopaĝoj en jarkolekto. Ĉu mankis aŭtoroj? Ĉu mankis aktiva gvida estraro? Ĉu mankis financaj rimedoj? Sen esperantlingvaj aŭtoroj ne ekzistas Scienca Revuo. Sen Scienca Revuo ne ekzistas ISAE. Sen fidelaj ISAE-membroj ne ekzistas la financaj pilieroj, sur kiuj eblas eldoni la asocian organon. Sen Scienca Revuo ne ekzistas eblo por esperantlingvaj sciencistoj aŭtoroj. Evidentiĝas la interdependeco, kiu vivtenas Sciencan Revuon kaj ties eldonan asocion ISAE.

Se mankas ĉenero en tiu ĉi vivoĉeno – ĉu serĉi sponsorojn? Ĉu subtenpete demandi Esperanto-organizaĵojn aŭ aliajn internacilingvajn grupojn? Ĉu eĉ peti nacilingvajn aŭ privatajn entreprenojn pri bezonataj financoj? Kiu entrepreno investos en financmizeran modestan mezkvalitan entreprenon, kiu ne kapablas zorgi pri si mem?

Ĉe respondeculo por ISAE kaj regula apero de Scienca Revuo el la membrokotoj de la ISAE-anoj, tiaj zorgoj certe ne ĉiam konservas malvarman sangon. Sed helpe de Esperanto-Kasteleto kiel hejmo de ISAE-anoj kaj instigilo por pli da aktiveco kadre de la laŭstatute eblaj fakaj laborgrupoj mi eble povas meti nian Asocion sur pli fortan bazon, kiu signifas: plua kaj intensa publikiga laboro. Ek en la duan centjaran ekzistadon de ISAE!

Prof. D-ro Rüdiger Sachs, prezidanto de ISAE

Kial kaj kiel enfiltri la Internacian Lingvon en la sciencon?

Helmar FRANK

1. Liberiĝo de laabela miskompreno

La anaroj de la tri abrahamaj religioj tradicias de siaj komunaj pravaĵoj miton pri projekto, konstrui grandiozan turon, kiu tute ne necesas por vivteni siajn kreantojn, sed levontus ilin al dieca nivelo. Ili tamen ekkonis, ke, por komune realigi tian *kulturaĵon* eĉ nur materian, tute ne jam informecan, ne sufiĉas komuna celo kaj kunlaborpreteco, sed ankaŭ bezonatus komunikado, do: *komuna lingvo*.

La iamaj tradiciantoj de ĉi tiu fama mito pri la fiaskiĝintaabela turprojekto kredis, ke ilia dio disfendis ilian lingvon, por obstakli ilian alproksimiĝon al li. Anstataŭ aprezi la lingvan diversecon kiel unuan verkon de la dua, la kulturkrea semajno post la okazinta kreado de la natura mondo, ili ĝin interpretis kiel punon fare de ilia dio pro ilia elprovo de sia neligiteco al la natura nivelo. Iliaj nuntempaj samideanoj (se tiaj ankoraŭ ekzistas) povas vidi en niaj temaj demandoj pri la kialoj kaj kieloj infiltri la Internacian Lingvon (ILon) en la sciencon nur serĉadon de argumentoj kaj manieroj peki – vanigante dian punon.

Ni modernaj, t.e. konscie kulturitaj homoj ja *unuavice* aprezas la *lingvan diversecon* kiel evidentigon de la *necesado* de ajna speciala esprimmaniero de la homo, do de nia principa *libereco* decidi, *kiel* ni esprimiĝu por ebligi komunan kreadon de *apartaj* kulturaĵoj kaj ilian tradiciadon nur al *samlingvanoj*. Nur *duavice* ni strebas al *interkultura* komunikado. Kulturo estas komuna kreado de tradicioj. Ĉi tiuj karakterizas *lingvan komunumon*, aldonante pluajn (sekundarajn) karakterizilojn al ĝia primara identigilo, nome al ĝia komuna lingvo.